

Dodatek.

Rozhodnutí senátu pro řešení kompetenčních konfliktů z roku 1938.

I. Senát pro řešení kompetenčních konfliktů není příslušný řešiti spor o příslušnost mezi nejvyšším správním soudem a vrchním pojišťovacím soudem.

(Rozhodnutí senátu pro řešení kompetenčních konfliktů ze dne 22. listopadu 1938 č. 934/37.)

Senát pro řešení kompetenčních konfliktů zamítl pro nepříslušnost návrh ing. Karla G., redaktora v P., na řešení záporného kompetenčního konfliktu, který prý vzešel mezi nejvyšším správním soudem a vrchním pojišťovacím soudem v P. ve věci zvýšení starobního důchodu při pojištění novinářů.

Důvody:

Ing. Karel G., redaktor v P., podal návrh na řešení záporného kompetenčního konfliktu, který prý vzešel tím, že nejvyšší správní soud rozhodnutím ze dne 20. března 1934 č. 5652/34 odmítl navrhovatelovu stížnost na výměr Všeobecného pensijního ústavu v P., resp. kuratoria pro pojištění novinářů ze dne 8. ledna 1934 č. Nř VII 1/34 o zvýšení starobního důchodu ve smyslu § 124 (odst. 13) zákona o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách č. 26/1929 Sb. z. a n. z důvodu, že ve věci pojistných dávek rozhodují o žalobách proti výměrům nositelů pojištění podle § 134 zákona č. 26/1929 Sb. z. a n. pojišťovací soudy, a že pak vrchní pojišťovací soud v P. jako soud odvolací, rozhoduje o navrhovatelovu odvolání z rozsudku pojišťovacího soudu v P. ze dne 4. července 1935 č. j. Cp 529/34-10, odmítl navrhovatelovu žalobu proti Všeobecnému pensijnímu ústavu v P. o nadlepšení starobního důchodu podle § 124 pens. zák. z toho důvodu, že o nároku žalobcově bylo již pravoplatně rozhodnuto kuratoriem novinářského pojištění, tedy pořadem administrativním, jak jest v § 124 pens. zák. předepsáno.

O návrhu ing. Karla G. se vyjádřila úřadovna A Všeobecného pensijního ústavu v P., že podle jejího názoru není tu možný kompetenční konflikt, protože rozhodnutí kuratoria novinářského pojištění nepodléhá

žádnému přezkoumání, — a presidium nejvyššího správního soudu ve svém projevu poznamenalo, že konfliktní senát není v tomto případě příslušný rozhodovati, protože pojišťovací soudy a vrchní pojišťovací soud nejsou řádnými soudy.

Senát pro řešení kompetenčních konfliktů uvážil toto:

Podle § 3 zákona ze dne 2. listopadu 1918 č. 3 Sb. z. a n. jest konfliktní senát povolán rozhodovati jen o kompetenčních konfliktech mezi řádnými soudy se strany jedné a správními úřady nebo nejvyšším správním soudem se strany druhé. Pojišťovací soudy a vrchní pojišťovací soud (§§ 134 a 151 pens. zák.) nejsou však soudy řádnými, nýbrž jsou to obligatorní soudy rozhodčí. Řádné soudy jsou vyjmenovány v § 1 j. n., ale pojišťovací soudy ani vrchní pojišťovací soud nejsou tam uvedeny. Konfliktní senát není tedy příslušný pro kompetenční konflikt, který vznikl mezi nejvyšším správním soudem a vrchním pojišťovacím soudem, a návrh na jeho řešení bylo podle § 6 zák. č. 3/1918 Sb. z. a n. zamítnouti (viz obdobné rozhodnutí konfl. senátu ze dne 20. prosince 1926 č. 421, uveřejněné ve Sb. n. s. svazek VIII. b) na str. 2017 až 2018 a ve Sbírce Bohusl. L/1926).

II. Kladný kompetenční konflikt mezi nejvyšším správním soudem a řádnými soudy v otázce platnosti ustanovení zaměstnanců Státního nakladatelství podle legionářského zákona č. 462/1919 Sb. z. a n.

(Rozhodnutí senátu pro řešení kompetenčních konfliktů ze dne 22. listopadu 1938 č. 952/38.)

Senát pro řešení kompetenčních konfliktů uznal o návrhu na řešení kladného kompetenčního konfliktu mezi nejvyšším správním soudem v P. a krajským soudem civilním v P., podaném tímto soudem ve věci platnosti obsazení dvou míst kancelářských úředníků u Státního nakladatelství v P. nelegionáři, že příslušný jest nejvyšší správní soud.

D ů v o d y:

Žalobami podanými dne 21. září 1933 u pracovního soudu v P. (Cpr IV 672/33 a Cpr IV 673/33) se domáhají žalobci Josef B. a Václav Š., oba vrchní kancelářští oficianti Státního nakladatelství v P., proti Státnímu nakladatelství v P. jako svému zaměstnavateli soudního rozhodnutí o tom:

1. že pro žalobce jsou platné a účinné dekrety Státního nakladatelství v P. ze dne 3. srpna 1928 č. 1366/28, jimiž žalobcové byli ustanoveni kancelářskými úředníky a byla jim zároveň propůjčena služební místa v 7. platové stupnici v systematickém osobním stavu úředníků

Státního nakladatelství IV. služební třídy v kategorii úředníků kancelářské služby s úředním titulem »kancelářský oficiál« a s účinností ode dne 1. července 1928,

2. že se vůči žalobcům prohlašují za bezúčinné jak výnos ministerstva školství a národní osvěty ze dne 7. října 1932 č. j. 5638/32 pres., jímž byly jmenovací dekrety uvedené pod č. 1. prohlášeny za neplatné podle § 14 zákona č. 462/1919 Sb. z. a n., tak i výměry Státního nakladatelství v P. ze dne 22. října 1932 č. 2877/32, vydané na základě onoho ministerského výnosu, — a

3. že žalované Státní nakladatelství v P. jest povinno žalobce znovu ustanoviti kancelářskými úředníky ve smyslu jmenovacích dekretů uvedených pod č. 1. a zaplatiti jim nedoplatky na služebních požitcích za dobu od 1. listopadu 1932 do 30. října 1933.

Žaloby se opíraly o tvrzení, že se zákon o legionářích č. 462/1919 Sb. z. a n. nevztahuje na služební místa u Státního nakladatelství v P.

Žalované Státní nakladatelství v P. vzneslo mezi jiným též námitku nepřípustnosti pořadu práva, dovozujíc, že Státní nakladatelství jest státním podnikem, že tedy žalobci jsou státními zaměstnanci a že pro ně platí ustanovení dvor. dekretu ze dne 16. srpna 1841, č. 555 Sb. z. s., podle něhož pohledávky ze služebního poměru patří na pořad administrativní.

Pracovní soud v P. usnesením pojatým do rozsudků ze dne 28. května 1934 zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva. Krajský soud civilní v P. jako soud odvolací ve sporech pracovních zamítl odvolání žalované strany, pokud bylo vzneseno z důvodu zmatečnosti podle § 28, č. 3 zákona o pracovních soudech č. 131/1931 Sb. z. a n. (t. j. z důvodu, že bylo rozhodnuto o věci, která nenáleží před soudy pracovní), a to usnesením pojatým do jeho rozsudků ze dne 13. března 1935 č. j. Opr 403/34-24 a Opr 407/34-16. V důvodech vyslovil odvolací soud, že spory ze služebního poměru zaměstnanců Státního nakladatelství v P. patří před řádné soudy a nyní podle zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. před soudy pracovní, což odůvodnil v podstatě tím, že zaměstnanci Státního nakladatelství v P. nejsou veřejnoprávními zaměstnanci státu nebo státního ústavu, nýbrž toliko zaměstnanci fondu spravovaného státními úřady, a že jejich služební poměr jest pokládati za soukromoprávní poměr, který se neřídí dvor. dekretem č. 555/1841 Sb. z. s., nýbrž ustanoveními občanského zákoníka (§§ 1151 a násl.).

Ve věci samé nedošlo dosud k rozhodnutí pořadem soudním, neboť rozsudky soudu druhé stolice, pokud v nich bylo rozhodováno ve věci samé, byly k dovolání žalovaného Státního nakladatelství v P. zrušeny rozhodnutími nejvyššího soudu jako soudu dovolacího ze dne 21. listopadu 1935, č. j. Rv I 1411/35-1 a Rv I 1412/35-1, a oba spory byly vráceny soudu odvolacímu, aby o nich dále jednal a znovu rozhodl. Otázkou přípustnosti pořadu práva se nejvyšší soud neobíral, protože po té stránce bylo již pravoplatně rozhodnuto souhlasnými usneseními obou nižších soudů.

Ještě před podáním žalob u pracovního soudu podali Josef. B. a Václav Š. dne 17. srpna 1933 k nejvyššímu správnímu soudu stížnosti na rozhodnutí (výnos) ministerstva školství a národní osvěty ze dne 7. října 1932 č. 5638/32 pres., domáhající se jeho zrušení pro nezákonnost. Nálezem nejvyššího správního soudu ze dne 26. listopadu 1935 č. 19632/35 byly jejich stížnosti zamítnuty jako bezdůvodné. Nejvyšší správní soud uznal svou příslušnost k rozhodnutí o tom, zda žalovaný úřad (to jest ministerstvo školství a národní osvěty) použil právem ustanovení § 14 zák. o legionářích č. 462/1919 Sb. z. a n., prohlásiv neplatným obsazení dvou míst kancelářských úředníků 7. platové stupnice u Státního nakladatelství v P. nelegionáři. K odůvodnění své příslušnosti uvedl nejvyšší správní soud, že prohlášení ministerstva školství a národní osvěty o neplatnosti obsazení určitého místa nelegionářem, jest aktem veřejné správy, a to bez rozdílu, zda bylo obsazováno místo ve veřejnoprávním či soukromoprávním poměru služebním, takže povaha služebního poměru jest při tomto aktu zcela nerozhodná. Ježto jde o akt veřejné správy, jehož posuzování nebylo žádnou normou přikázáno řádným soudům ani pro případ, že jde o obsazení místa v soukromoprávním poměru služebním, posoudil nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí ministerstva školství a národní osvěty jakožto rozhodnutí správního úřadu ve smyslu tehdy platného § 2 zákona o správ. soudě, jež podléhá kognici nejvyššího správního soudu.

Když potom v soudních sporech došlo u krajského soudu civilního v P., jako soudu odvolacího k dalšímu ústnímu jednání, byl při něm předložen řečený nález nejvyššího správního soudu a odvolací soud (na návrh sporných stran) zaslal spisy předsedovi konfliktního senátu s návrhem na řešení kladného kompetenčního konfliktu, maje za to, že jsou tu podmínky podle § 3 zák. č. 3/1918 Sb. z. a n.

Senát pro řešení kompetenčních konfliktů uznal, že je dán případ pozitivního kompetenčního konfliktu mezi nejvyšším správním soudem a krajským soudem civilním v P., protože jak řádné soudy, tak nejvyšší správní soud si osobily kompetenci rozhodovati, a to judikátně také o platnosti ustanovení žalobců za zaměstnance Státního nakladatelství podle legionářského zákona č. 462/1919 Sb. z. a n. O této veřejnoprávní otázce rozhodlo ministerstvo školství a národní osvěty kompetentně, administrativně konečně a pro soudy civilní závazně.

Nejvyšší správní soud nálezem z 26. listopadu 1936 č. 19632 uznal stanovisko ministerstva školství a národní osvěty správným, jsa k tomu povolán podle § 2 zák. o nejv. správ. soudě.

